

12. Verðlag innlendra vara
um og eftir 1800.

4 blöð qto. Reykjavík, 3. ág. 1942.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.]

Þeningar og velti þeirra

Vandlag innleendra vara um og eftir 1800.

- 1 fjórdungur eða 10 pund handfiskjar, þorste Kostadi 5 fiska.
- 1 " " " 10 " " " " 4 " " "
- 1 vott 80 " " sölvu " " 20 " " "
- 1 " " " 80 " " gullrófna " " 20 " " "
- 1 fjórdungur 10 " " " " og sölvu " " 2 1/2 " " "
- 1 " " " 10 " " gullrófna kál og uppsu " " 5 " " "
- 2 meðlur " 1 " " Smjör og fólga " " 2 " " "
- 1 hestur fullvordinn, en eigi gamall, en staddur var til lífs 16-18 dali.
- 1 kryssa " " " " " " " " " " 8-9 " " "

- hveit þveggja að vorlagi eða í fardögum (juni býjum)

"Hundraðsmóður" var sö nefndur en hestur kaus féllk, en staddur var 12 spæria.

Spæria var í fyrstu 50 fiska virði, en lakkadi í vandi midari 24 fiska.

1 fiskur var 2 1/2 skildingur talin

1 kúur var "hundraðgrifur" eða 12 spæria virði

1 sandur 4-6 vetra var 40 fiska virði, eins og vott (80 pund) þorste

Afsláttarhestur var síðan 10-20-30 fiska virði, eftir velti og sam-

komulegi. Einuig að eins þess virði, að stinnid var veltad og sattu eða

eirlitad, en seljandinn féllk þá mótinn til ljósmatis.

Þetta síðastnefnda vandlag var um og eftir 1830. Um þetta leyfi voru

dæmi til þess að 3 afsláttarhestar fenguð fyrir 17 rúliis dali! Og

eins og íg hafi áður um getid, man íg eftir því að á árunum 1872-1888

fenguð hestur (afsláttarhestur) fyrir 10 krónu, ef veltid var háin

og eirlitad, eða fyrir eins vott sölvu, ef háin var veltid og eirlitad.

Voru hestur þessir of stund með 40 til 50 pund um mör; stundum

varð höfuðleður og hringur að fylgja hamlæðri, og var þá átt við það, að allt stöðum af stöðnum stýldi fylgjast að og vera undan stöðid söluinni, þannig, að þá var tími seld, eins og er stöðinni" og það varð svo sem áður segir: Stöðin varð að, hald og þessu er að eftir að það hafði legið í einlegi um höfuðlega langan tíma.

Þeir sátu þessi fram gegn söluinni, sem tíðari var en þessi þessum, þá áttu sölin að vera vel hreint, heldur þallast og verði vel fengd og þurr.

Þessi vinnumannur var misjafur mjög, en mátt. 1874 stótti það áður ganga áhæfu undir að dýgja meður, 25 ára að aldri réðist til stöðvanda eins fyrir 40 krónum um árið; vand hann formadur í stöðu hans og fólki þá 1/2 hlut í formanns kaup. Síðan 160 útið hann dóttur bóndans.

— umgi máðurinn var Jón Jónsson frá Hlíðarvendi (föður bódis minn, mi á 93 aldur ári, en hristóndi hans var Jón Ólafsson Dk. m. í Þorlákshöfu, þengdafaðir hans.

Um þetta leyfi fengu margir vinnumenn 1/2 veturverðid hlut sinn í árskaup og "stýlður" sínar en það voru allt seltuþlagga, veltlinga og annar sundri fát. Þjófur fót, 2 af hvarri und- og utangfín fát.

Vinnuþessum fengu þá 10 krónum í árskaup, en um og eftir 1830 fengu þeir selt á kaup, heldur að eins stýldur.

Þar sem betur var gætt við hjólin en stetta, þengd þau að hafa fé á fát, allt að 10-12 krónum, en þessu að það var reilur þeim til veðs.

— Og þó efundrot menn og einnig krónum 100, að þau gátu sett þá saman fyrir sig síðan meir, því þá var spar að!

— Af framantíðni má sjá, að sölin jafugiltu gultósum; þau jafugiltu einnig helmingi handfistjar, þessu, þannig, að 1 pund sálva jafugiltu 1 pund handfistjar, en að 5/8 máti heitri þess, þannig, að þóger 1 uth (80 pund) heitrar þess kostadi 32 fiska, kostadi 1 uth sálva 20 fiska eða 16 máti 20 = 5/8. Síðan

Þreyttit hlutfallid milli handfistis og sölu þannig, að fyrir þorð cattin var 40 fistar og ýsummar 32 fistar vottin (80 pundin), vord sölu vottin 20 fistar eða einn og áðan en sagt, helmingur þorð verisins, einn og ója má af því, að fjórðungur (10 pund) þorðsins var metin í 5 fistar en sölu vottin í 20 fistar, m. e. o.

1 vott handfistjar, þorðs, 160 stadi (= 10 pundin 5 fistar)	40 fistar,
1 - - - - - , ýsu, - - - (= 10 - - - 4 - - -)	32 - - -,
1 vott sölu - - - (= 10 - - - 2 1/2 - - -)	20 - - -

- Þess skal gætt, að fyrir 50-60 árum var fisturverðid til á 25 aurar, og að 2 fistar voru í alin hverri, en hún var mismunandi, elsti einnig fyrir hvern á, heldur og fyrir hverja systur, en oftast var nál. 50 aur. en þó oftast mættuð hvern. Var hún þó elsti eftir, meðalverði allra meðalverða á vörum þess, en selðar voru í landinu, en flú var einn og áðan segja, mismunandi mættuð. Þó kom þá til og einn vord á lifandi fénuð, kúnn, þrossun, sandun og ein v. s. fr. og einnig í ýmsum vörn, t. d. smjógi, hólgi, stinnun og s. fr. v.

Þundrad á landsvörn var 240 fistar eða 120 álvir, vottin 40 fistar, eða 20 álvir, fjórðungur (í landsvörn) var 5 fistar, eða 2 1/2 álvir v. s. fr. Ein álvir voru þó 2 fistar, einn og áðan segja.

Ein og áðan segja voru sölu einnig meðal vör þess, en til og einn komu ind útráttunin í vordlagsstær árum og í ram og vörn segja einn vord ein 5/kr. (þ. e. 20 fistar í 20 aurar) gegn þessum, en gegn þessum vörum, helmingi þess eða 10 kr. í reyndinni, þótt hún vori lögverjan min vordlagi í 30, álfu og fannu eftir því, sem fíð þessu minn hafi stíft upp eftir þessum þessum í Snunarbúinu, þessu þessu einn; þessu, álfu og fannu þess eftir minni og segja að þessu minn. Þá má og gæta þess, að landvörn allar voru notaðar sem alþingur gjaldþyri, t. d. í ferjutolla, þá má og gæta þess, en þó segja í ýmsum gjöld. Þar þessu þessu til, og var síðan fram að eða - þá kaupgjöld fyrir vinnu, en þó segja í ýmsum gjöld. Þar þessu þessu til, og var síðan fram að eða

